

SAMBŪRIS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Projekto tikslai:

- Suformuoti Gargždų miesto centro dalies urbanistinę idėją, atsižvelgiant į teritorijos reikšmę visam miesto kraštovaizdžiui.
- Numatyti projektuojamų viešųjų erdvių ir pastatų universalumą.
- Įvertinti žmogiškosios dimensijos reikšmę projektuojamose erdvėse ir pastatuose.

Projekto uždaviniai:

- Suprojektuoti Turgaus aikštę, kuri turėtų įvairius naudojimo scenarijus ir kaip parterinė aikštė pabrėžtų Turgaus paviljono pagrindinę įeigą.
- Suprojektuoti Turgaus paviljoną kaip ženklišką miesto centro teritorijos akcentą, susidedantį iš pastato, apjungto su lauko prekybos zona.
- Suprojektuoti teritorijos želdinius, parenkant kompozicines medžių, krūmų ir gėlynų grupes bei jų sortimentą.

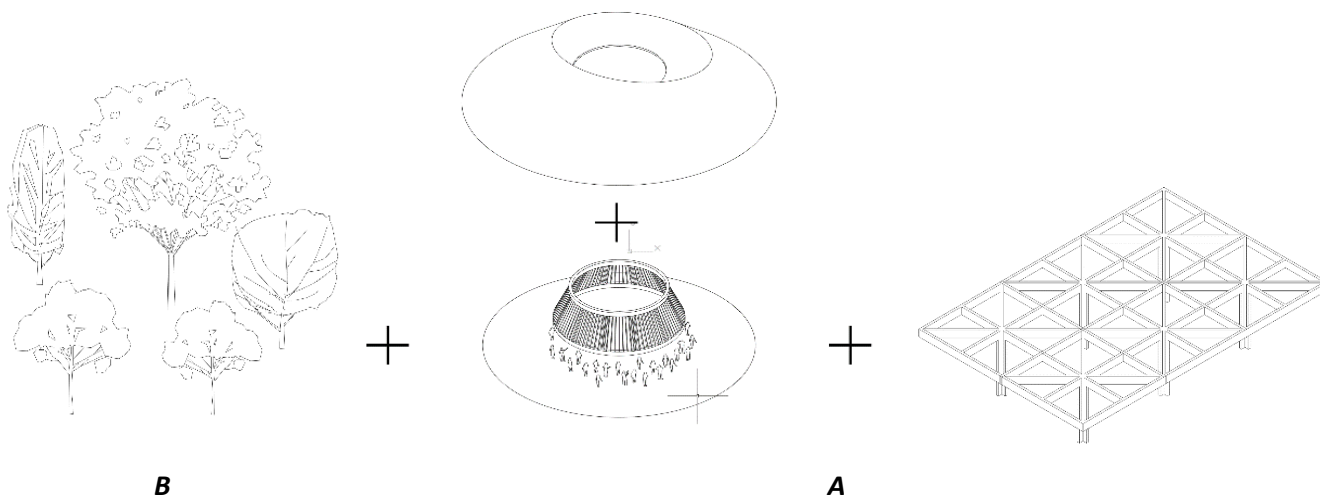
Tiek iš erdvinio fizinio maketo, tiek iš sudaryto skaitmeninio Gargždų centro maketo matyti, kad Turgaus aikštės apstatymas perimetru 4 aukštų pastatais yra netinkamas formuojamos aikštės erdvės atžvilgiu: aikštė per siaura, joje trūksta želdynų, neaišku, iš kurios pusės numatomi įvažiavimai ir įėjimai į projektuojamus pastatus bei parkavimo vietas. Supančių aikštę perimetru pastatų mastelis turėtų būti papildomai nagrinėjamas.

Gargždų miesto istorinė dalis nėra suformuota. Turgaus gatvėje išlikęs sodybinio tipo užstatymas. Kultūros paveldo objektai į projektuojamą teritoriją nepatenka.

Idėja: „Sambūris“

Gargždų miesto naujas centras.

Elementai:

A.

- Turgaus pastatas – bendruomenę buriantis ratas, energetinis židinyš.
- Rato centre – saulės šviesa iš viršaus ir žvilgsnis į dangų.
- Pastato stogas – dvišlaitis, tradicinis.
- Turgaus pastatui tarnauja medinė stoginė.

B.

- Turgaus aikštė – tradicine vieta susitikti, prekiauti, bendrauti, linksintis ir vaišintis.
- Turgaus aikštės naudojimo scenarijai kinta – aikštė gyvena ištisą parą, ištisus metus.
- Aikštę supa kuriami želdynai, formuojami pagal Minijos senvagės medžių, krūmų ir žolinių augalų rūšis – medžiai siunčia žinią: „Čia ta vieta.“
- Kuriama nauja miesto erdvių sistema.

Svarbu sukurti miestui reikšmingą Turgaus aikštės ir paviljono kompleksą – viešųjų erdvių sistemą, kuri taptų aktyvia Gargždų miesto centro struktūros dalimi.

Kompleksas jungia Turgaus aikštę ir lauko prekybos paviljonų erdvę, formuoja sklypų perimetro ženkliskumą, kartu kurdamas proporcingas pastatų, statinių ir želdynų kompozicijas.

Tuo pačiu ugdoma savita miesto kultūra, skatinamas aktyvus bendruomenės dalyvavimas kuriamoje daugialypėje komplekso aplinkoje.

Miestas praturtēja susitikimų vieta – Turgaus kompleksu, kurį galima pasiekti ir naudotis pėsčiomis ar dviračiu.

Turgaus pastate ir aplinkinėse erdvėse siūlomi įvairūs aktyvios ir pasyvios veiklos scenarijai.

Schema Nr. 2 VIEŠŪJŲ ERDVIŲ SCHEMA

Schema Nr. 3 TRANSPORTO SCHEMA

- Automobilių parkavimo aikštelės
- Teritorijos gatvių tinklas

Schema Nr. 4 PĖSČIŲJŲ IR DVIRAČIŲ JUDĖJIMO SCHEMA

- Viešosios erdvės zonos
- Dviratininkų judėjimo tinklas
- Pėsčiųjų judėjimo tinklas

Projekto urbanistiniai sprendiniai

Projekto urbanistiniai sprendiniai siūlo novatorišką, naujos kokybės miesto centro audinio formavimą, derinant projektuojamoje erdvėje stovintį ženklišką Turgaus paviljono pastatą su integralios architektūros viešųjų erdvių struktūra.

Turgaus aikštė

Erdviškai vertinant atvirų erdvių ir pastatų santykį, matyti, kad Turgaus aikštė gali pernelyg susispausti tarp planuojamo užstatymo. Todėl, vadovaujantis projekto koncepcija, Turgaus aikštės erdvė formuojama taip, kad įtrauktų Turgaus pastatą iš įvairių pėsčiųjų traukų, tačiau ypatingas dėmesys skiriamas pačios aikštės erdvės reikšmei.

Aikštė atliepia visus funkcinis ir praktinius poreikius: čia saugu ir patogu vaikščioti, stovėti, sėdėti, stebėti, klausytis ir bendrauti. Be to, erdvė ir jos elementai sudaro įtaigią architektūrinę visumą (žr. skyrių „Teritorijos naudojimo scenarijai“).

Želdiniai viešosiose erdvėse, be akivaizdžios estetinės vertės, žmonėms asocijuojasi su poilsiu, grožiu, tvarumu ir gamtine įvairove. Jie padeda kurti humaniško mastelio erdves, artimas žmogaus pojūčiams ir patirčiai.

Kuriama viešųjų erdvių apšvietimo strategija, svarbi orientacijai, saugumui ir vietinės estetikos formavimui tamsiuoju paros metu. Apšvietimas programuojamas pagal metų laikus ir veiklas aikštėje, taip sukuriant dinamišką, kintančią šviesos atmosferą.

Turgaus paviljono pastatas

Turgaus paviljono pastatas – išskirtinės, įtraukiančios architektūros objektas. Jo apvali forma – tai bendruomenę (miestiečius, prekybininkus, svečius) buriantis energetinis ratas. Apvali, iš vidaus apšviesta erdvė, matoma ir juntama nuo pastato prieigų, sukuria išskirtinę miestovaizdžio dominantę. Taip formuojama stipri vizualinė ir emocinė tapatybė – miesto centro atpažinimo ženklas.

Schema Nr. 5 Vizualizacija aikštė

Schema Nr. 6 Vizualizacija iš viršaus

Turgaus paviljono pastato struktūra

Ženkliška stogo kūgio forma pabrėžia viso komplekso kompozicinį centrą.

Pastato viduje sklindanti šviesa iš viršaus centrinėje dalyje sukuria tradicinę erdvės ir gausos pojūtį.

Stogas – tradicinės dvišlaičio konstrukcijos, apjuosiantis stiklu dengtą vidinę erdvę, kurioje susitelkia paviljono veikla ir bendruomeninis gyvenimas.

Semantinė pastato kilmė – tai jo architektūrinis kodas

Projektuojamo Turgaus paviljono tūrinė struktūra ir forma respektuoja istorinius bei modernius viešųjų paviljonų pavyzdžius. Kuriama centruota (sambūrio) erdvė, skirta pagrindinei veiklai vykdyti.

Centrinė pastato erdvė jungia visas turgaus patalpas ir yra daugiafunkcinė – joje, be prekybos, gali vykti teminės ūkininkų ar amatininkų parodos, proginiai renginiai.

Patalpos gali būti transformuojamos, atsižvelgiant į renginių pobūdį ir poreikius.

Paviljono erdvių prašviečiamumas kuria išorės ir vidaus erdvių daugiaplaniškumą. Skaidrios išorinės ir vidinės atitvaros „išskaidomos žvilgsniu“, leidžia vizualiai ir fiziškai jungtis su Turgaus aikštės erdve arba su lauko prekybos aikšte, dengiama medine konstrukcija.

Erdvių skaidrumas užtikrina lankytojų įtraukimą, skatina dalyvauti renginiuose ir naudotis įvairiomis komplekso erdvėmis. Pastato tūriai komponuojami laikantis užduotyje numatytų reikalavimų – pagal nustatytas užstatymo zonas, ribas ir aukštingumą.

Pastato struktūra

Pastatas yra vieno aukšto su rūsiu ir antresole. Rūsį ir pirmą aukštą jungia laiptinė ir keltukas.

Rūsyje numatomi viešieji tualetai, Turgaus komplekso darbuotojų buities patalpos, techninės patalpos, priedanga bei išėjimas, reikalingas priedangai. Priedangos patalpos yra patogiai pasiekiamos iš lauko ir gali būti naudojamos bendruomenės susitikimams, parodoms ar išmaniųjų kompiuterinių žaidimų erdvei.

Priedangos patalpų įrengimas apibrėžiamas pagal STR 2.07.02:2024 „Slėptuvės, kolektyvinės apsaugos statinio ir priedangos projektavimo įrengimo reikalavimai“. Pagal plotą rūsyje gali būti įrengta 475,0 m² priedangai pritaikytų patalpų – tai atitiktų galimybes laikinai slėptis 900 žmonių. Pagal reikalavimus numatomi du atskiri įėjimai: pirmas – iš laiptinės, antras – avarinis per liuką po žeme į neužstatytą pastatų teritoriją. Priedangos patalpos projektuojamos kaip atskiras gaisrinis skyrius, konstrukcijos iš monolitinio gelžbetonio ir mūro. Projektuojama atskira ventiliacijos sistema, apšvietimas bei GGS signalizacija.

Pastato pirmo aukšto ir antresolės patalpos atitinka Statytojo programą. Kadangi pastato architektūra leidžia įrengti patalpas antresolėje, šių patalpų poreikis šiuo metu yra rezervinis, tačiau tikėtina, kad jos patenkins Statytojo ir Turgaus Operatoriaus poreikius iki statybos užbaigimo.

Pirmas aukštas ir antresolė

- Pirmame aukšte projektuojamos prekybinės ir kavinių patalpos pagal 30 m² segmentą: 9 uždari prekybiniai segmentai perimetre ir 2 atviri segmentai pastato centre. Numatyta kavinė, atsiverianti į lauko terasą. Pastate yra du pagrindiniai įėjimai/išėjimai, tačiau kiekvienas prekybinis segmentas gali atsiverti į lauką.
- Antresolės aukšte projektuojamos prekybinės ir paslaugų patalpos (8 segmentai po 23 m²) bei administracinės patalpos.
- Visų aukštų – rūsių, pirmo aukšto ir antresolės – patalpos ir jų eksplikacijos pateiktos grafiniuose planšetų dokumentuose.

Schema Nr. 8. Lauko paviljonai. Pavyzdžiai. Vizualizacija

Prekybos paviljonai -Nešildomos (lauko) prekybos vietos.

Prekybos paviljonai – nešildomos (lauko) prekybos vietos. Lauko prekybos paviljonai ir prekybos vietos sujungiamos į vieną urbanistinį darinį, dengtą pakelta kesonine stogine.

Kesono konstrukcija projektuojama iš klijuoto medžio, dalinai dengiama skaidriu monolitiniu PVC lakštu. Lietaus nuotekos surenkamos ties kolonomis, o surinktas vanduo panaudojamas lauko želdinių laistymui.

Po kesonine stogine eilėmis išdėstomi 25 kilnojamieji lengvų konstrukcijų lauko paviljonai. Papildomos 24 nešildomos prekybos vietos numatomos atvirose aikštelėse, besijungiančiose su erdvėmis, kuriose gali būti eksponuojami sodinukai ir daigai. Po stogine taip pat integruojamas transformatorinės statinys, užtikrinantis elektros tiekimą prekybos infrastruktūrai.

Prieigos ir automobilių parkavimas sklypuose 39,19, 23,38,49 sklypo dalis.

Turgaus kompleksas yra lengvai pasiekiamas pėsčiomis iš miesto centro – nuo pagrindinės Klaipėdos gatvės per formuojamus praėjimus bei riboto privažiavimo akligatvius (skl. 49, 39, 16), glaudžiai jungiančius Centro viešąsias erdves su Turgaus kompleksu. Tai svarbūs erdvių sistemą jungiantys traukos vektoriai. Šie praėjimai taip pat gali būti naudojami epizodiniam (laikinam) privažiavimui prie Senukų komplekso (žr. Viešųjų erdvių schemą).

Pėsčiųjų srautai planuojami iš Smėlio gatvės (skl. 33), kertant Turgaus gatvę, kuri projektuojama kaip riboto eismo automobilių ir dviračių gatvė (skl. 47). Pagrindiniai dviračių srautai nukreipiami į Turgaus kompleksą – įrengiamos dviračių laikymo vietos prie Turgaus gatvės, Turgaus aikštės bei lauko prekybos dengtos teritorijos (žr. Pėsčiųjų ir dviračių judėjimo schemą).

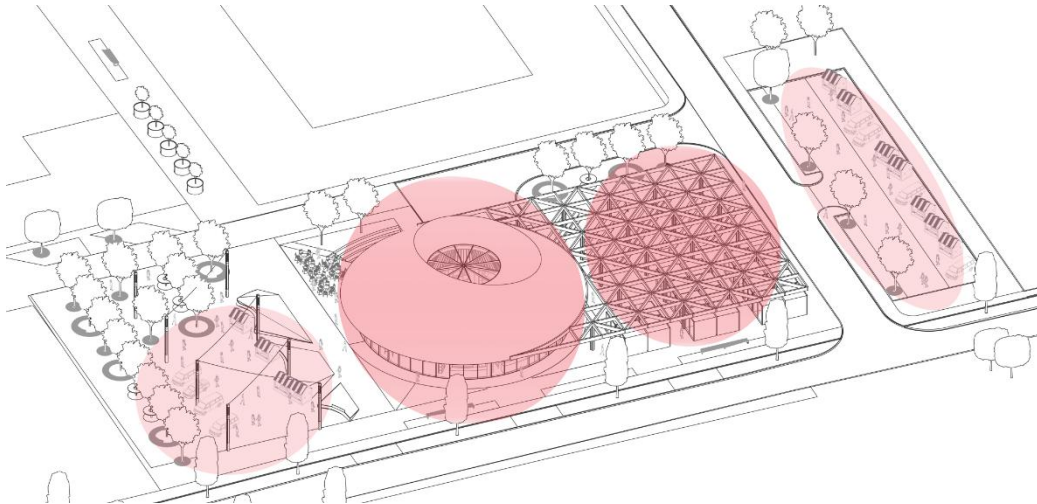
Automobilių parkavimas projektuojamas sklype Nr. 38. Šis sklypas naudojamas dviem būdais:

- Kasdieniam automobilių parkavimui;
- Laikinai lauko prekybai turgaus dienomis.

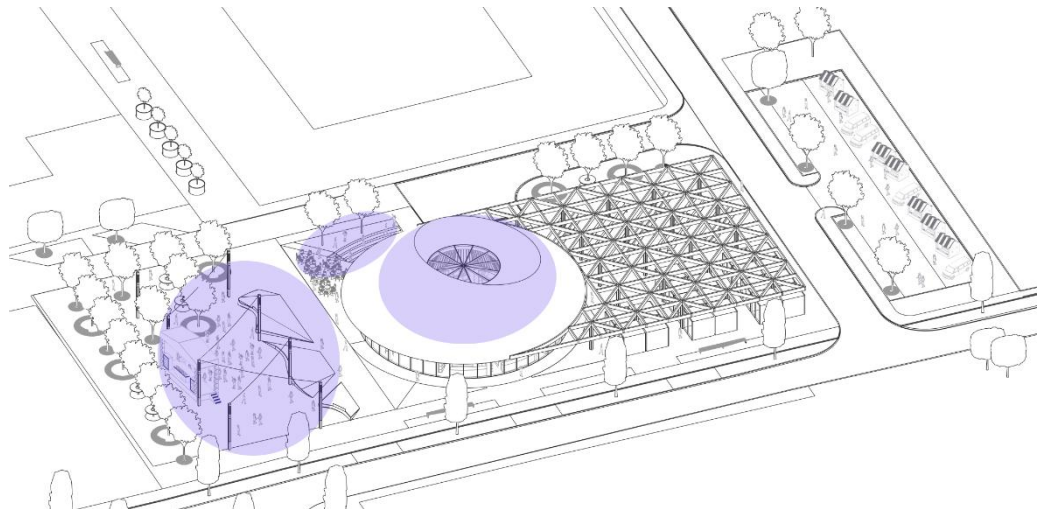
Prie lauko šviestuvų numatomos elektromobilių įkrovimo stotelės (žr. Transporto schemą).

Teritorijos naudojimo scenarijai:

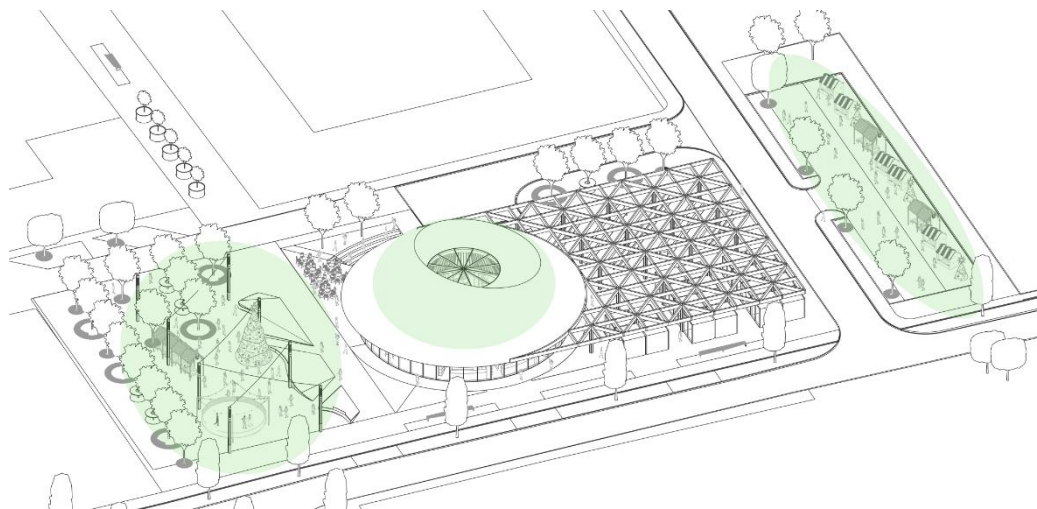
1. SCENARIJUS. Vasaros, rudens ir pavasario dienomis Turgaus aikštė tampa: prekybos, poilsio, bendravimo ir vaišinimosi erdve.

2. SCENARIJUS. Vasaros, rudens ir pavasario vakarais Turgaus aikštė tampa: koncertų, bendravimo ir vaišinimosi vieta.

3. SCENARIJUS. Žiemos, Šv. Kalėdų metu Turgaus aikštė tampa: šventinės prekybos erdve – aikštėje puošiama eglutė, o lauko paviljonuose įrengiami atviri prekystaliai kalėdinėms vaišėms.

Realizuotas projektas padės kultūriniam miesto vystymuisi kaip socialinės terpės formavimuisi. Sukurta „gyva“ Gargždų miesto erdvė pakeis individo bei visuomenės sąmonėje nusistovėjusias „Turgaus aikštės“ viešosios erdvės prasmes.

Kadangi vietovės urbanistinis kodas tik formuojamas, projekto tikslas buvo sukurti patrauklias, šviesias, žalias viešąsias erdves, santykyje su ikonine, įtraukiančia architektūra – Turgaus pastatu.

Tai tampa miesto „šimtaprocentine vieta“, kurioje susitinka bendruomenė, prekyba ir kultūra.

Projektinio pasiūlymo rodiklis	Sąlygų rodiklis
--------------------------------	-----------------

Sklypo nr.	39	
Sklypo plotas	1915 m ²	
Užstatymo tankis (jei siūlomas užstatymas)	-	Iki 10 %
Užstatymo intensyvumas (jei siūlomas užstatymas)	-	Iki 0,1
Želdynų plotas (m ²)	290 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Želdynų plotas (%)	15 %	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Sklypo nr.	19	
Sklypo plotas	1929 m ²	
Užstatymo tankis	iki 75 % su stogine	iki 80 %
Užstatymo intensyvumas	0,41	0,3 , DP leidžiama 2,0
Želdynų plotas (m ²)	190 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Želdynų plotas (%)	10 %	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Pastato rodikliai:		
Pastato(-ų) aukštis	Iki 11,2 m vakarinė sklypo dalis Iki 10,0 rytinė sklypo dalis	iki 13,5 m (vakarinė sklypo dalis) iki 10,0 m (rytinė sklypo dalis)
PATALPOS		
Rūsio patalpų plotas	670 m ²	
1 aukšto patalpų plotas	486 m ² +mansarda 316 m ²	450-550 m ²
Visų patalpų bendras plotas	1472 m ²	
NEŠILDOMOS (LAUKO) PREKYBOS VIETOS		
N1 Pusiau atviros prekybos vietos „boxai“	25 vietos	Ne mažiau 25 vietų
N2 Atviros prekybos vietos „stoginės“	25 vietos	Ne mažiau 20 vietų
Sklypo nr.	38	
Sklypo plotas	898 m ²	
Želdynų plotas (m ²)	324 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Želdynų plotas (%)	36 %	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Automobilių stovėjimo vietų kiekis (vnt.)	23 vietos	Ne mažiau 20
Sklypo nr.	49 (49A+ 37B)	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas	30 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Sklypo nr.	23, 23A dalis	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas	50 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Sklypo nr.	33 (Smėlio g.)	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas	90 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje
Sklypo nr.	47 (Turgaus g.)	
Priklausomųjų želdynų ir želdinių teritorijos plotas	220 m ²	galima kompensuoti kitoje miesto teritorijoje